

Tredje roten, tomt 20

Kvarteret Snusmalaren

Tionde roten 1637–57 v

Östra Hamngatan mellan Kungsgatan

Sjätte roten 1657 h–70

och Kyrkogatan

H Erich Siggesson

1637–41, 1646–47 6 mtl, 1642–47 5 mtl, *Elisabet Eriks* R10 1648: 2 mtl.

Erik Siggesson var rådman 1633–47, masthamnsarrendator 1633–35 och blev bisittare i byggnadskollegiet 1639. Hans änka ”*Elisabeth Eriks*” (*Lisbeth Erik Siggess*) fick nådår 1648 (1648–51: 2 mtl).

Söfving Konterfeyer R10 1655: 3 mtl (jfr rote 11 1653 och 1654)

Kamrer Jonas Bergh R10 1653: 2 mtl, 1654–55: 3 mtl

Lars Torsson R10 1642: 1 mtl

Rådman Anders Amundsson uppbjöd 23.10.1654 sal Erik Siggess gård men gården såldes i sept 1656 för 750 d smt till stadsläkare från Amsterdam, *Georg Magirus van Hattingen*, som efterträdde *Georg Maschovius* och som tillträdde tjänsten i juni 1649 mot en årslön av 450 d smt. Gift 1/) N.N.; begr. Chr 1.11.1652; 2/ Chr. 25.3.1655 med *Anna Erikssen*. Avled i januari 1658. Begr. Chr 22 jan. s.å. (Almqvist I:741). Enligt justitiekoll. protokoll den 25.5.1665 var *David Matsen* och *Erik Fransson* förmyndare för hans barn. Arvet bestod i en ”numera såld gård”. En son var hos sin moster i Alingsås (var icke de nämnda förmyndarnas pupill) De andra var hos en *köpman Per Andersson*. Matsen och Fransson begärde att få slippa förmynderskapet men kvarstod ännu den 29.11. och 8.12.1671, då de berättade att Peder Andersson 1664 hade inflyttat i gården 1664 men ”in till detta datum aldrig en penning därpå betalt” men hade en av sönerna hos sig i kost. Den andre sonen lärde bokhålleri hos *Jürgen von Holten*. Arvet kunde belöpa sig till ungefär 600 d rdr. Nu söktes Peder Andersson på kronans vägnar för den borgen han ställt för *befallningsmannen Gudmund Pedersson* (vilket han inte var ensam om). Förmyndarna ansåg, att gården borde räddas från Peder Anderssons kreditorer. En av sönerna *köpgesällen Jürgen (Georg d.y.) Magirus* avled 1682 (begr. Chr 5.11.s.å., 26 år, 11 mån, alltså född 1656). Det meddelades den 30.10.1682, att avlidne Georg Magirus var skyldig *Henrik Arfvidsson* för stångjärn. Om sterbhusets kreditorers rätt yttrade sig i okt 1682 *Arendt Stafvell, Anthoni v Egmont, Johan Rocksson, Christopher Olofsson och Johan Magirus*. Den 2.4.1683 omtalas, att några båtsmän hade förtjänt hyra att fordra av framlidne Georg Magirus sterbhus. Kreditorerna (bl.a. broderns arvsmedel) 6 526 rdr courant, inventarier 4 624 rdr

Gården 3.20 beboddes 1669–70 av *rådman Anders Amundsson* och 1675 av dennes måg *Anders Henriksson* (5.66, Kronobag. före 1663.) Denne har i den genealogiska litteraturen länge felaktigt påståtts vara gift med en sondotter till *rektor Henrik Soterus* medan det rätta förhållandet var att han i stället var Henrik Soterus son, vilket först bevisades av Helge Almqvist i Göteborgs historia. Anders Henriksson började som köpgesäll hos Anders Amundssons svåger *rådman Arvid Gudmundsson* (3.21) och omtalas i oktober 1665 som dennes utskickade. Han övertog 1676 svär-

faderns rådmansstol. Självt skrev han sig Anders Henriksson Sotherus under en handling, som 8.3.1680 presenterades i ett växelmål. Hans barn kallade sig Dahln efter en gård, som 1607 låg under Sotebyn i Tösse härad. I sin uppsats om Soterus och Sotberg från Sotebyn berättar Anders Edestam, att det framgår tydligt av Tössbo härads domböcker, bl.a. 1680 och 1681, att rådmann Anders Henriksson var Henrik Soterus son. Deras farfar rektor Henrik Soterus var född den 12.3.1600 som son till en Torsten Persson, som ägde större delen av Sotebyn: modern hette Karin Henriksdotter. Henrik Soterus studerade först i Skara 1620–21 och inskrevs i Uppsala den 21.4.1621 under namnet Hendricus Torstani Westrogothus Dalius. Han hemkallades efter studier i utlandet och Uppsala 1630 av Gustaf II Adolf från Holland för att bli rektor eller läsemästare vid skolan i Göteborg och blev senare kyrkoherde och prost i Lundby prosti. 1640 skall han ha blivit teologie lektor med bibehållande av sitt prebende som rektor. Han avled den 2.2.1645 i sviterna av en epidemi, som också drabbade hans hustru (jfr dock nedan). Han var gift tre gånger: 1/ 6.1.1635 med *Gunmor Nilsson*, dotter till dåvarande *stadspresidenten Nils Börgesson*. Hon avled 1637. 2/ Nästa år gifte sig Soterus med *Kerstin Andersdotter Bånge*, förmodligen dotter till rådmann *Anders Bånge*. 3/ Fem månader före sin död gifte han sig med *Christina Pedersdotter*, dotter till fogden över Västersysslet i Värmland Peder Olofsson till Björnö och syster till kyrkoherden i Steneby pastorat Johannes Forsaeus. Enligt Fryxell överlevde hon mannen (och tydligen epidemin) och gifte om sig med *fänrik Anders Slör*. – Bror till Anders Henriksson bör *löjtnant Per Henriksson Sote* vara.

Nicolaus Preuss försökte 1676 (i EIIa) överklaga Anders Henrikssons rådmansutnämning. Där omtalas ”Hans Kungl. Maj:ts Bref och Befallning at antaga handelsmannen Anders Hinriksson uthi sin swerefaders Well-t Anders Amundssons stelle för Een Rådman i vårt Colleggi och gifwa honom then löhn hans swerefader ordinarie åhrligen åthniutit hafuer. Nicolaus Preuss klagade över att svärfadern de senaste sju åren ingen ringaste tjänst giurt hafwer” – Om Anders Henriksson skrev Preuss:” åhr än ung aff åhren och till dato ingen experientz till något hoos sig låtit förmärkia – kan för den skull Capaciteten och skickeligheten icke så stort tillägna. Förteगत det ringa han för sin ungdom skull bland menige borgerskapet geller”.

Kämnärsrättens protokoll berättar 1669, att Anders Svensson och Anders Henriksson hade kastat tärning med apotekaren Johannes von Akern om en häst, som denne vann. De båda förlorarna förklarade sig endast ha spelat på narri och vägrade betala.

1686 köpte Anders Henriksson av burggreven Leioncrantz sterbhus hörngården norr härom. Han sålde sedan i svärmodern *Gertrud Olofssons* namn till *handelsmannen Hans Petersson* (senare *Wennerstierna*) denna gård ”vid östre lilla hamnen emellan handelsmannen Johan Pederssons gård å södre och sal herr Rådsförvanten Arfved Gudmundssons gård å norre sidan” för 900 d smt. Han hann själv avlida den 17.5.1687, innan Hans Petersson uppbjöd gården första gången 15 augusti samma år. Anders Henrikssons änka *Ingrid Andersdotter* klandrade då försäljningen och hävdade, att den skett utan hennes vetskap trots att hon av sin svåger *Paul Jürgensson* överbevissades om motsatsen: hon var själv närvarande, när diskretionen mottogs. Hon hade själv visat gården med alla dess logement, låtit Hans Petersson reparera gården och utbrutit en inmurad kopparpanna ur gården och fört den till sin egen gård etc. Hon tilldömdes dock gården med bördsoch naborätt.

Gården förefaller dock fortfarande tillhöra Gertrud Olofsdotter som i egenskap av arvinge till sin syster Fru *Brita Leioncrantz* 8.10.1689 dömdes att betala dennas skuld genom sekvestration av Gertruds ”tvenne hus och gårdar här i staden, det som hon själv bebor och det andra, som hustru Ingrid sal Anders Henriksson bevonar”.

Tomtöreslängderna 1696–1717 nämner rådman Anders Henrikssons änka som ägare. Huset värderades 1715 till 320 d smt: lösöret endast till 20 d smt (mikroskopiskt jämfört med grannen Wennerstiernas 15 000 d smt). Rådman Anders Henrikssons änka omtalas i upphandlingslängden 17127 som ”gammal och fattig”.

Köpmannen Jonas Granberg

köpte den 29.12.1719 gården för 2 500 d smt i karoliner av rådman Anders Henrikssons arvingar kamreraren i Kungl. Maj:ts och Riksens Ständers Banco *herr Arfwe Dahln* (senare adlad *Psilanderhjelm* till Brevik och Tollarö och hans syster *Christina Dahln* (uppbud 18.1.1720)

Erik Olofsson Rubbo inlöste gården med naborätt (uppbud 15.2.1720). I denna ”Erik Rubbos gård den andra” (tomtöreslängden 1720) hade *Erik Norman* sin krambod, innan den brann 1721 och förvandlades till ödetomt. 1732 tillföll ödetomten Rubbos dotter *Judith Dorothea Rubbo* (begr. 1.8.1755) Hon gifte sig 2.6.1732 med *åldermannen för strömbåtsgillet Ambjörn Håkansson Lindquist*, död 1737. Den 16.12.1732 lånade denne 200 d smt av Britta Matthias Assmunds och pantsatte sin ”tomt med hus akter i gården /som tydligen hunnit byggas/ mellan herr Geronimus Nissen å ena sidan och sin svåger Christian Rubbo å andra” vid östra hamnen.

Före 1737 hade gården övertagits av

handelsmannen Niclas Matzen (Nicolaus) d.y. (1710–1775), son till *Nicolaus Matzen d.ä. och Dorothea Calmes*, som detta år fick burskap den 21 maj som handlande (Gbg hj I s. 245, II: s. 128,162, 167 226). Han blev bisittare i handels societeten 1745, kapten i borgerskapets första kompani 1748, kallas skepsredare och var föreståndare i tyska kyrkan. Gift 1/ *Ingeborg Schale*, född 1716, död 1762, När hon avled uppgick förmögenheten till hela 206 064 d smt. Barn döpta i Chr i äktenskap 1): *Dorothea* döpt 1.6.1737, död 1763, Gift med *handlanden Andreas Philipsson Otterdahl* (1726–1804), *Andreas*, döpt 9.4.1740, död s.å. *Maria Elisabet* döpt 19.12.1744 (se nedan) *Cecilia* 14.2.1747, *Nicolaus* 16.10.1748, *Andreas* 9.3.1751, *Anna Angela* den 3.11.1758.

Nicolaus Matzen gifte om sig 1768 med änkan efter den 1762 avlidne *handelsmannen Sven Kullman, Maria Hülphers* (1731–1787), dotter till *rådmanen i Västerås Abraham Hülphers och Christina Westdahl*. Hon tillhörde 1752 Evangeliska Brödräfsamlingens (alltså herrnhutarnas) första styrelse i Göteborg. Barn i detta andra äktenskap var *Niclas David*, död 12.10.1769, och *Maria Elisabeth*, som gifte sig med ägaren av 3.32 *handelsm. Magnus Ahlroth*, burskap 12.4.1758, död 19.4.1773, som ägde hälften av salteriet Eriksberg och en sjättedel av trankokeriet Röda sten. *Maria Elisabet* ägde som änka gården 3.32 t.o.m. 1786, varefter den gården övertogs av barnen: *Nils Ahlroth*, som fick burskap som handlare 4.7.1794 (uppsagt 27.8.1802) och *Catharina Ahlroth* (1771–1811) som 1792 var gift med *handlanden Heinrich Gottlieb Peters*, död 1721 (Gbg hj I s. 245).

Maria Hülphers ärvde 1775 3.20, som då var värd 9 200 d smt. Efter hennes död övertogs gården av hennes son i första giftet *Sven Petter Kullman* för 2.33:16 rdr specie och ägdes 1790 av hans kreditorer, 1795 av *handelsman Isaac Hentzell* och år 1800–1802 av handlanden *Niclas Heegh* (död 5.4.1813), gift med *Elsabeth Kullman* (1752–1791).

Maria Hülphers var också ägare av 2.136, vilken 1775–76 beboddes av *handelsman Johan Håkan Leffler* och 1790 ägdes av hans kreditorer. En annan svärson till henne *handelsmannen och herrnhutaren Gudmund Dahl* köpte gården 7.1.1780 av henne (Se biografi Gbg hj II s. 28)